

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи 4 ЕП, ЕП-32т1-17

ЗАТВЕРДЖУЮ

проректор з НПР

професор _____ С.Я. Ходирев

“ ____ ” _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>Стратегія підприємства</u> (назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)
підготовки	<u>бакалавр</u> (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
в галузі знань	<u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	<u>051 «Економіка»</u> (шифр і назва спеціальності)
за освітньою програмою¹	<u>«Економіка»</u> (назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)
мова навчання	<u>державна</u> (мова, на якій проводиться навчання за робочою програмою)

2020 рік

¹ якщо програма навчальної дисципліни розроблена для декількох освітніх програм за даною спеціальністю, то вказуються усі освітні програми

1. Мета вивчення навчальної дисципліни В структурі компонентів освітньої програми (ОП) підготовки бакалаврів зі спеціальності 051 «Економіка» дисципліна «Стратегія підприємства» належить до циклу обов'язкових компонент. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування компетенцій щодо стратегічного планування, реалізації та аналізу стратегій сучасних суб'єктів господарювання.

(п.2.2 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

2. Передумови для вивчення дисципліни: «Проектний аналіз», «Економічна безпека», «Планування і контроль на підприємстві», «Економіка і організація інноваційної діяльності», «Менеджмент», «Маркетинг».

(вказати які дисципліни передують її вивчення)

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів - 4 Кількість годин - 120	Нормативна (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)
Семестр викладання дисципліни	8
Вид контролю:	екзамен
Розподіл часу:	
- лекції (годин)	32
- практичні, семінарські (годин)	16
- лабораторні роботи (годин)	-
- самостійна робота студентів (годин)	42
- курсова робота (годин)	-
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-
- екзамен	30

4. Очікувані результати навчання з дисципліни Результати навчання відповідають наступним програмним компетентностям ОП.

Загальні компетентності: здатність до фундаментального аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів, вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення; здатність до адаптації та дії в новій ситуації, бути критичним та самокритичним; здатність до самостійної роботи та самостійного приймання управлінських рішень, здатність нести відповідальність за їх реалізацію; здатність працювати з інформацією, у т.ч. в глобальних комп'ютерних мережах, уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел.

Фахові компетентності: здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємства; здатність проводити дослідження з використанням теоретичних та прикладних досягнень в сфері економіки; здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання; здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів; здатність виявлення та обґрунтування пріоритетних напрямків організації; здатність розробляти та надавати рекомендації щодо напрямків стратегії розвитку підприємства.

поліпшення фінансово-економічного стану, антикризових заходів; здатність аналізувати позитивні і негативні риси діяльності певних фірм щодо випуску товарів та послуг; здатність розробляти стратегію збутової діяльності, інвестицій, інновацій, фінансів підприємства (організації).

(п.2.3 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року, як в освітній програмі)

5. Критерії оцінювання результатів навчання

(п.2.4 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
1	2	3	4
90-100	Відмінно	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
80-89	Добре	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
75-79		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками.
67-74	Задовільно	D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.
60-66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мініимального.
35-59	Незадовільно	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мініимального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань(з можливістю повторного складання).
0-34	Неприйнятно	F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

6. Засоби діагностики результатів навчання: опитування, діалог, групове обговорення тематичних питань, тестові завдання

(п.2.5 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

7. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять²

Навчальний тиждень	Назва теми лекційного матеріалу	Кількість годин	Назва ПР, ЛР, СЗ, СРС	Кількість годин	Література
		очна		очна	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Теоретичні положення стратегії підприємства					
1	Тема 1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція концепції Сутність і особливості стратегії підприємства. Концепції стратегії підприємства. Еволюція стратегій підприємства. Рівні планування стратегії. Видова класифікація стратегій.	2	ПЗ1: Місія та стратегічні цілі діяльності підприємства. СРС: Стратегії вітчизняних підприємств.	2 2	[1,3, 7, 11]
1	Тема 2. Місія та цілі підприємства Формулювання та характеристика елементів місії. Поняття цілей та їх види. Вимоги до формулювання цілей організації. Механізм вироблення системи цілей підприємства. Пріоритети, обмеження, стандарти цілей підприємства. Системний підхід до побудови «дерева цілей».	2	СРС: Варіанти побудови «дерева цілей» підприємства, діаграма Ісікави.	2	[1,3, 7, 11]
2	Тема 3. Стратегічний контекст підприємства Необхідність і передумови розвитку стратегічного планування на підприємстві. Визначення відмітних рис між стратегічним та довгостроковим і поточним плануванням. Поняття стратегічного набору і стратегічної прогалини.	4	ПЗ2: Причинно-наслідковий аналіз стратегічних ситуацій. СРС: Проблеми реалізації обраних стратегій, що виникають у вітчизняних підприємств у сучасних умовах господарювання.	2 2	[2, 4, 6, 11]
Разом за Розділом 1		8	-	10	-
в т.ч. разом ПЗ		-	-	4	-
разом СРС		-	-	6	-
Розділ 2. Стратегічний аналіз					
3	Тема 1. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства Сутність і цілі аналізу стану зовнішнього середовища підприємства. Фактори (області) зовнішнього середовища підприємства. Види методів аналізу зовнішнього середовища. SWOT – аналіз та етапи його проведення. Методика проведення PEST- аналізу макросередовища підприємства.	2	ПЗ3: SWOT-аналіз як метод стратегічного планування. СРС: Характеристика позиції заданих СЗГ підприємства.	2 4	[9, 11, 12]
3,4	Тема 2. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства Сутність стратегічного потенціалу. Складові стратегічного потенціалу. Теоретичні основи оцінювання стратегічного потенціалу підприємства: показники і вимірювачі складових стратегічного потенціалу підприємства; методика оцінювання стратегічного потенціалу підприємства.	4	ПЗ4: PEST-аналіз як інструмент аналізу зовнішнього середовища підприємства. СРС: Ефект синергізму, його сутність і типи. Сітка навичок підприємства. Профіль здібностей підприємства.	2 4	[5, 9, 11]

² Якщо дисципліна викладається декілька семестрів, то теми розбивати посеместрово.

1	2	3	4	5	6
Разом за Розділом 2		6	-	12	-
в т.ч. разом ПЗ		-	-	4	-
разом СРС		-	-	8	-
Розділ 3. Конкурентні стратегії					
4,5	Тема 1. Стратегії бізнесу Ділові стратегії (стратегії конкуренції) підприємства. Базові конкурентні стратегії підприємств. Класифікація конкурентних стратегій за іншими критеріями.	4	ПЗ5: Розробка матриці BCG. СРС: Класифікація конкурентних стратегій за ознаками.	2 4	[8, 10, 11, 14]
5	Тема 2. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства Сутність стратегії диверсифікації діяльності підприємства. Види диверсифікації діяльності підприємства. Похідні стратегії диверсифікації підприємства.	2	СРС: Управління диверсифікованими підприємствами.	4	[8, 10, 11, 14]
6	Тема 3. Стратегії зовнішнього розвитку підприємства Фактори, що визначають привабливість міжнародного варіанту розвитку організації. Основні стратегічні цілі фірм-експортерів і фірм-імпортерів. Види стратегічних альтернатив для підприємства на міжнародному ринку.	2	ПЗ6: Матриця конкурентних стратегій М. Портера. СРС: Критерії вибору міжнародної стратегії.	2 2	[7, 11, 13]
Разом за Розділом 3		8	-	14	-
в т.ч. разом ПЗ		-	-	4	-
разом СРС		-	-	10	-
Розділ 4. Формування корпоративної стратегії підприємства					
6	Тема 1. Корпоративна стратегія підприємства Сутність і особливості корпоративних (портфельних) стратегій підприємства. Базові корпоративні стратегії підприємства. Основні складові корпоративної стратегії.	2	СРС: Принципи формування корпоративних стратегій.	4	[2, 8, 11, 13]
7	Тема 2. Методика розробки корпоративної стратегії підприємства Матричний аналіз корпоративної стратегії підприємства. Матричні методи економічного аналізу. Цілі і основні етапи матричного аналізу. Матриця Бостонської консалтингової групи. Модифікована матриця БКГ. Матриця McKinsey – General Electric. Метод SPACE (стратегічного оцінювання дій).	2	ПЗ7: Методичні основи розробки матриці McKinsey. СРС: Матричні методи формування та аналізу корпоративних стратегій.	2 6	[2, 8, 11, 13]
Разом за Розділом 4		4	-	12	-
в т.ч. разом ПЗ		-	-	2	-
разом СРС		-	-	10	-

1	2	3	4	5	6
Розділ 5. Технологічні аспекти процесу розробки стратегії					
7,8	Тема 1. Альтернативність у стратегічному виборі Альтернативність у стратегічному виборі. Стратегічні альтернативи діяльності підприємства. Формування портфеля стратегічних альтернатив. Оцінювання і аналіз альтернативних варіантів стратегій. Оцінювання і порівняння ефективності альтернативних варіантів стратегій підприємства.	4	ПЗ8: Технологія застосування методу SPACE. Розробка матриці ADL/LC. СРС: Концепція підприємницьких стратегій. Особливості і основні етапи розроблення стратегії підприємства. Типові підходи до розроблення стратегій підприємства.	2	[9, 10, 11, 14]
8	Тема 2. Декомпонування корпоративної стратегії підприємства Розроблення і декомпонування стратегії. Декомпонування загальних стратегій підприємства. Сучасні підходи до декомпонування стратегії підприємства.	2		8	
Разом за Розділом 5		6	-	10	-
в т.ч. разом ПЗ		-	-	2	-
разом СРС		-	-	8	-
Екзамен		-		30	-
УСЬОГО з дисципліни		32		88	-

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять³ _____ (за наявності)

9. **Форми поточного та підсумкового контролю** Поточний контроль здійснюється за тестовими контрольними роботами. Підсумковий контроль здійснюється за екзаменаційними білетами.

10. **Інструменти, обладнання та програмне забезпечення** мультимедійний проєктор, стандартний пакет засобів Microsoft Office
(за потреби)

11. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф [пер. с англ. Л.И. Евенко]. – М.: Экономика, 1989. – 560 с.
2. Василенко В.О. Стратегічне управління: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Василенко В.О., Ткаченко Т.І. – К.: ЦУЛ, 2013. – 396 с.
3. Виханский О.С. Стратегическое управление: учеб. пособ. [для студ. высш. учеб. завед.] / О.С. Виханский – М.: Изд-во Приор, 2013. – 296 с.
4. Горелов Д.О. Стратегія підприємства: навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Д.О. Горелов, С.Ф. Большенко. – Харків: Вид-во ХНАДУ, 2010. – 133с.
5. Стратегічне управління: навч. посіб. для студ. внз / [Могилко В.О., Дмитрієв І.А., Сагайдак-Нікітюк Р.В., Шевченко І.Ю., Ященко О.А.]. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 252 с.
6. Шершньова З.Є. Стратегічне управління / З.Є. Шершньова – К.: КНЕУ, 2014. – 699 с.
(друковані матеріали, які є в бібліотеці)

Допоміжна

1. Дикань В.Л. Стратегічне управління: навч. посіб. / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко, О.В. Маковоз та ін. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 272 с.
2. Березін О.В. Стратегія підприємства: навч. посіб. / О.В. Березін, М.Г. Безпарточний. – К.: Лира-К, 2015. – 220 с.
3. Стратегія підприємства. Практикум. Збірник кейсів / [Є.В. Прохорова, Н.М. Гаращенко, М.І. Дяченко та ін.]. – К.: КНЕУ, 2014. – 288с.
4. Ковтун О.І. Стратегія підприємства : навч. посіб. / О.І. Ковтун. – К. : Лира-К, 2014. – 680.
(інші друковані матеріали)

Інформаційні ресурси

1. Конспект лекцій з дисципліни «Стратегія підприємства» / Т.В. Деділова // Файловий архів ХНАДУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://files.khadi.kharkov.ua/>
2. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства: Підручник [Електронний ресурс] / М.Г. Саєнко. – Режим доступу: http://galsite.at.ua/file/tn/saenko_strateg_pidpr.pdf
3. Строкович Г.В. Стратегія підприємства: навч. посіб. для вищих навч. закладів [Електронний ресурс] / Г.В. Строкович. – Режим доступу: http://www.nua.kharkov.ua/eng/images/stories/Kafedri/Kaf_Ekonomiki_Predpriyatiya/metod_obespechenie/Strokovich/Ctrategiy_predoriytiu_Metodichca.pdf
4. Довбня С.Б. Стратегія підприємства: Навч. посіб. [Електронний ресурс] / – Дніпропетровськ: НМетаАУ, 2015. – 71 с. – Режим доступу: https://nmetau.edu.ua/file/strategiya_pidpriemstva.doc
(адреси сайтів з матеріалами)

³ Вказується орієнтовна тематика КП, КР, ргр, якщо вони передбачені навчальною програмою

Розроблено та внесено: кафедра економіки і підприємництва
(повне найменування кафедри)

Розробник (и) програми: доцент кафедри ЕіП, к.е.н., доц. _____ Деділова Т.В.
(посада, наук. ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол №__ від “__” _____ 2020 р.
(номер) (дата протоколу)

Завідувач кафедри д.е.н., доц. _____ Шевченко І.Ю.
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

Погоджено
Декан факультету _____ управління та бізнесу
(повна назва факультету, де читається дисципліна)
д.е.н., проф. _____ Дмитрієв І.А.
(наук. ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ декана)
“__” _____ 2020 року
(день) (місяць) (рік)

©ХНАДУ, 2020 рік
©Деділова Т.В., 2020 рік

Примітки:

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2-екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ відповідно до листа МОН України за №1/9-434 від 09 липня 2018 року затверджена Методичною радою ХНАДУ 26 вересня 2018 року протокол №1